

Sygn. akt II C 867/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Łodzi II Wydział Cywilny

Przewodniczący SSO Adam Kmiecik

Protokolant Monika Bartos

po rozpoznaniu w dniu 17 marca 2017 roku w Łodzi

sprawy z powództwa K. B., B. B.

przeciwko (...) Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością
w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Warszawie II Wydział Cywilny z dnia 16 sierpnia 2004 roku sygn. akt II Nc 283/04, zaopatrzony w klauzulę wykonalności przez w/w Sąd w dniu 3 grudnia 2004 roku, w części a to w zakresie odsetek od należności głównej w kwocie 174.892,67 (sto siedemdziesiąt cztery tysiące osiemset dziewięćdziesiąt dwa 67/100) złote, za okres od 4 grudnia 2004 roku do 7 kwietnia 2012 roku;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. obciąża pozwanego nieopłaconą opłatą sądową od uwzględnionego powództwa w kwocie 3.148 (trzy tysiące sto czterdzieści osiem) złotych, płatną na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi;
4. nie obciąża powodów pozostałą częścią nieopłaconej opłaty sądowej od pozwu;
5. znosi wzajemnie między stronami koszty zastępstwa procesowego.

Sygnatura akt II C 867/15

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 30 czerwca 2015r. skierowanym przeciwko (...) Sp. z o.o. w W. powodowie K. B. i B. B. wnieśli o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Warszawie II Wydział Cywilny, z dnia 16 sierpnia 2004 r. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności tegoż Sądu z dnia 3 grudnia 2004 r., z powództwa (...) Sp. z o. o. przeciwko K. B. oraz B. B. – o zapłatę, a ponadto o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, w podwójnej wysokości.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wskazała, że po zaopatrzeniu w klauzulę wykonalności, w oparciu o w/w tytuł wykonawczy, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Pabianicach prowadził od lutego 2005 r. na wniosek wierzyciela postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 182/05, które – wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji – zostało umorzone postanowieniem z dnia 4 listopada 2005 r. Następnie wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w oparciu o tytuł wykonawczy wydany przeciwko dłużnikom w niniejszej sprawie, został złożony przez wierzyciela po raz kolejny dopiero w czerwcu 2015 r., a zatem po upływie prawie 10 – letniego terminu przedawnienia roszczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem sądu, w trakcie którego to okresu wierzyciel nie

podjął żadnych działań, które w sposób bezpośredni i skuteczny zmierzałyby do wyegzekwowania należności. Nadto, z ostrożności procesowej, w razie nieuwzględnienia żądania strony powodowej, co do przedawnienia w całości roszczeń pozwanego, strona powodowa podniosła, że odsetki należne w przyszłości, tj. powstałe po wydaniu orzeczenia przez Sąd przedawniają się z upływem okresu trzyletniego, wobec czego wierzycielowi - pozwanemu w sprawie – przysługują hipotetycznie odsetki za ostatnie 3 lata. Strona powodowa wskazała ponadto, że w jej ocenie pozwany działał z rażącym naruszeniem prawa (art. 5 k.c.).

(pozew, k. 3-6)

W odpowiedzi na pozew pozwany wniosł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwana spółka wskazała, że biegnący od daty uprawomocnienia się nakazu zapłaty z 16 sierpnia 2004 r. termin przedawnienia został przerwany po raz pierwszy wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego z początku 2005 r. i w okresie postępowania w sprawie Km 182/05 nie biegł. Ponowne rozpoczęcie biegu 10 – letniego terminu przedawnienia rozpoczęło się w dniu 15 listopada 2005 r. tj. w dniu następnym po dacie doręczenia pozwanemu postanowienia z 4 listopada 2005 r. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z uwagi na jego bezskuteczność. Pozwany składając w dniu 8 kwietnia 2015 roku po raz kolejny dokonał przerwania biegu terminu przedawnienia, który obecnie nie biegnie, ponieważ postępowanie egzekucyjne jest w toku.

Zaś w jego ocenie, sygnalizowanie przez powodów woli spełnienia świadczenia w całym okresie istnienia roszczenia można potraktować jako tzw. uznanie niewłaściwe, które także można uznać za przerywające bieg terminu przedawnienia.

Zarzut działania pozwanego z rażącym naruszeniem zasad współzycia społecznego, zdaniem pozwanego, również nie znajduje uzasadnienia w okolicznościach sprawy, albowiem ciągle składanie przez powodów propozycji polubownego rozwiązania sporu przyczyniło się do odroczenia decyzji o wszczęciu postępowania egzekucyjnego i podniesienie przez powodów na obecnym etapie zarzutu przedawnienia może zostać poczytane jako nadużycie na gruncie art. 5 k.c.

(odpowiedź na pozew, k. 37-39)

Pismem procesowym z dnia 22 stycznia 2016r. strona powodowa podniosła zarzut spełnienia świadczenia (z tytułu ubezpieczenia) w związku z łączącą strony umową leasingu operacyjnego nr (...) z dnia 1 października 2001r.

(pismo procesowe, k. 65-67)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Nakazem zapłaty wydanym w dniu 16 sierpnia 2004r., w postępowaniu nakazowym Sąd Okręgowy w Warszawie orzekł, aby B. B. i K. B. zapłacili solidarnie na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 174.892,67 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 listopada 2002r. do dnia zapłaty, oraz kwotę 6.201,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu albo wnieśli w tymże terminie narzuty

Powyższy nakaz został zaopatrzony w klauzulę wykonalności w dniu 3 grudnia 2004r.

(nakaz zapłaty, k. 2 w załączonych aktach komorniczych Km 946/15)

W oparciu o w/w tytuł wykonawczy Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Pabianicach prowadził na wniosek wierzyciela - (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. postępowanie egzekucyjne za sygn. akt Km 182/05. Zostało ono umorzone postanowieniem z dnia 4 listopada 2005r. wobec bezskuteczności egzekucji.

Powyższe postanowienie zostało doręczone stronie pozwanej w dniu 14 listopada 2005r.

(postanowienie, k. 46, potwierdzenie odbioru, k. 47)

W dniu 8 kwietnia 2015r. pozwany wystąpił z wnioskiem do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Pabianicach M. K. o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikom B. B. i K. B. w oparciu o w/w tytuł wykonawczy.

(wniosek o wszczęcie egzekucji wraz z potwierdzeniem nadania, k. 48-50)

Pismem z dnia 17 kwietnia 2015 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Pabianicach M. K. zawiadomił powodów K. B. i B. B. o wszczęciu egzekucji z wniosku wierzyciela (...) sp. z o.o. w W. na podstawie w/w tytułu wykonawczego oraz wniosku o wszczęcie egzekucji z dnia 8 kwietnia 2015r. i wezwał do uiszczenia egzekwowanej należności. Zawiadomienie o wszczęciu egzekucji zostało doręczone dłużnikowi K. B. w dniu 17 czerwca 2015 r., zaś dłużnikowi B. B. w dniu 18 czerwca 2015r.

(wniosek, k. 1, zawiadomienia o wszczęciu k. 7-8, potwierdzenia odbioru, k. 23-24 - w załączonych aktach komorniczych Km 946/15)

Strona powodowa, przed wystąpieniem przez pozwanego z ponownym wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, kontaktowała się z nim w celu polubownego rozwiązania niniejszego sporu, w tym rozłożenia świadczenia na raty, jednak strony nie doszły do porozumienia.

(okoliczność bezsporna, nadto pismo z dnia 7 czerwca 2005r., k. 7)

Strony łączyła umowa leasingu, której przedmiot był ubezpieczony w (...) .U. S.A.

(okoliczność bezsporna, nadto wyciąg z warunków umowy, k. 95, certyfikaty nr (...) - (...) oraz 0101h- (...) /wzn., k. 96-97)

(...) .U. S.A. nie posiada w swoich systemach informacji, czy w oparciu o polisy ubezpieczeniowe (nr (...) /wzn.) prowadzone było jakiegokolwiek postępowanie likwidacyjne oraz czy w jego wyniku pozwany (...) Sp. z o.o. otrzymał odszkodowanie.

(pismo, k. 126)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o załączone do akt sprawy dowody z dokumentów, przez strony nie kwestionowanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu jedynie w części.

Strona powodowa wносиła o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Warszawie II Wydział Cywilny, z dnia 16 sierpnia 2004 r. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności tegoż Sądu z dnia 3 grudnia 2004 r.

Zgodnie z art. 840 § 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;

2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które

nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie;

3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Przepis art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. stwarza podstawę do zwalczania tytułu wykonawczego, przy czym skutek w postaci wygaśnięcia zobowiązania wywierają w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne, jak: wykonanie zobowiązania przez spełnienie świadczenia zgodnie z jego treścią, potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu, świadczenie w miejsce spełnienia (*datio in solutum*). Zdarzeniami, wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane, są: przedawnienie roszczenia stwierdzonego tytułem egzekucyjnym (art. 117 § 2 k.c.), odroczenie spełnienia świadczenia oraz rozłożenie świadczenia na raty przez wierzyciela.

Podstawą prawną wytoczonego powództwa w niniejszej sprawie jest przepis artykułu 840 § 1 pkt 2 k.p.c., zgodnie z którym dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo żądać jego ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie wskutek, którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane.

W niniejszej sprawie powodowie powoływali się na zarzut przedawnienia roszczenia objętego tytułem wykonawczym. Stosownie do treści art. 125 k.c., roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem Sądu lub innego organu powołanego do rozpoznania spraw danego rodzaju przedawnia się z upływem lat 10-ciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli zaś stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości przedawnia się w terminie trzech lat. Zgodnie zaś z treścią art. 123 k.c., bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność podjętą przed Sądem lub innym organem powołanym do rozpoznania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed Sądem Polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia i przez uznanie roszczenia przez osobę przeciwko której roszczenie przysługuje. Przerwanie przedawnienia powoduje, że zaczyna ono biec na nowo.

W doktrynie i orzecznictwie Sądu Najwyższego, powszechnie przyjmuje się, że czynnością procesową powodującą przerwanie biegu terminu przedawnienia jest złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności sądowemu lub pozasądowemu tytułowi egzekucyjnemu (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie II CK 276/04; Lex nr 284135; z dnia 16 stycznia 2004 r. w sprawie III CZP 101/03, OSNC 2005, nr 4, poz. 58), a także złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji.

W ocenie Sądu, zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy wykazał, iż roszczenie pozwanego w stosunku do powodów uległo przedawnieniu jedynie w zakresie odsetek od należności głównej w kwocie 174.892,67 zł za okres od 4 grudnia 2004r. do 7 kwietnia 2012r.

W myśl art. 124 § 1 k.c. po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. W razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone (§ 2).

Gdy chodzi o postępowanie egzekucyjne, bieg przedawnienia rozpoczyna się w chwili uprawomocnienia się postanowienia komornika o umorzeniu postępowania, zaś stosowny wniosek wierzyciela o wszczęcie postępowania egzekucyjnego ponownie przerywa bieg przedawnienia (P. Księżak (red.), M. Pyziak-Szafnicka (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Część ogólna, wyd. II, LEX 2014).

W świetle poczynionych w niniejszej sprawie ustaleń stanu faktycznego zauważyć należy, iż na podstawie powyższego prawomocnego nakazu zapłaty zapatrzonego w klauzulę wykonalności Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w

Pabianicach z wniosku wierzyciela – pozwanego (...) Sp. z o.o. w W. prowadził postępowanie egzekucyjne przeciwko B. B. i K. B., za sygn. akt Km 182/05. Zostało ono umorzone postanowieniem z dnia 4 listopada 2005r. Zaś w dniu 8 kwietnia 2015r. pozwany ponownie wystąpił z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, tym samym w zakresie roszczenia stwierdzonego w/w prawomocnym nakazem zapłaty nie uległo ono przedawnieniu.

Biegący od daty uprawomocnienia się nakazu zapłaty z dnia 16 sierpnia 2004 r. termin przedawnienia przerwany został wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności, a następnie wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego o sygn. akt Km 182/05 i w okresie prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Pabianicach wskazanego postępowania nie biegł. Dopiero od momentu prawomocnego zakończenia tegoż postępowania należało liczyć na nowo bieg terminu przedawnienia. Został on ponownie przerwany na skutek złożenia pismem z dnia 8 kwietnia 2015r. wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Niewątpliwie zatem pomiędzy umorzeniem postępowania egzekucyjnego prowadzonego za sygn. akt Km 182/05 a podjęciem przez stronę pozwaną czynności zmierzającej do wyegzekwowania zasądzonego roszczenia (która polegała na wystąpieniu z wnioskiem o ponowne wszczęcie postępowania egzekucyjnego) nie upłynęło 10 lat. Należy mieć przy tym na uwadze, iż nie uległo przedawnieniu, jako stwierdzone w/w prawomocnym orzeczeniem roszczenie o odsetki za okres od 1 listopada 2002r. do dnia 3 grudnia 2004r.

Ponadto stosownie do powołanego art. 125 § 1 zd. 2 k.c. jeżeli stwierdzone prawomocnym orzeczeniem Sądu roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu. W okolicznościach niniejszej sprawy nie uległo przedawnieniu także roszczenie o odsetki za okres 3 lat przed dniem ponownego złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji, tj. od dnia 8 kwietnia 2012r.

Reasumując, zważywszy, iż zachodzą wskazane przez ustawodawcę w treści art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., okoliczności, w odniesieniu do roszczenia o odsetki za okres od 4 grudnia 2004r. do 7 kwietnia 2012r., Sąd w tym zakresie uwzględnił żądanie strony powodowej, pozbawiając w tej części wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 16 sierpnia 2004 roku sygn. akt II Nc 283/04, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności przez ten Sąd w dniu 3 grudnia 2004 r. W pozostałym zakresie powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Odnosząc się zaś do podniesionego przez stronę powodową w trakcie toczącego się niniejszego postępowania zarzutu spełnienia świadczenia (z tytułu ubezpieczenia), zauważyć należy, iż nie sprostała ona spoczywającemu na niej, zgodnie z art. 6 k.c., ciężarowi dowodu w tym zakresie.

W ocenie Sądu nie zasługuje na uwzględnienie podniesiony przez stronę powodową zarzut działania pozwanego z rażącym naruszeniem zasad współzycia społecznego.

Stosowanie art. 5 znajduje uzasadnienie w sytuacjach, gdy wydane rozstrzygnięcie, mimo że zgodne z prawem, musiałoby jednocześnie zostać negatywnie ocenione na podstawie norm pozaprawnych, regulujących zasady moralne funkcjonujące w społeczeństwie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że zwroty użyte w art. 5 k.c., w istocie oznaczają odesłanie do zasad słuszności, dobrej wiary w sensie obiektywnym, zasad uczciwości obowiązującej w stosunkach cywilnoprawnych i zasady lojalności wobec partnera (tak wyroki SN z dnia 3 października 2000 r., I CKN 308/00, Lex, nr 52468 i z dnia 4 października 2001 r., I CKN 458/00, Lex, nr 52659).

Odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy, w analizowanym stanie faktycznym nie można zgodzić się z prezentowanym przez stronę powodową stanowiskiem, zgodnie z którym w jej ocenie działanie pozwanej Spółki będącego przedsiębiorcą – profesjonalistą w zakresie operacji finansowych nacechowane było złą wolą i jako takie sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, bowiem przez okres 10 lat nie podejmowała ona działań zmierzających do wyegzekwowania należnego jej świadczenia. Należy mieć także na uwadze, iż przed złożeniem przez stronę pozwaną kolejnego wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, strony podejmowały próby polubownego rozwiązania niniejszego sporu, które okazały się bezskuteczne.

Strona powodowa postanowieniem z dnia 23 lipca 2015r. została zwolniona od kosztów sądowych w sprawie w całości.

W toku procesu, w związku ze zwolnieniem powodów od kosztów sądowych powstały nieuiszczone koszty sądowe, obejmujące opłatę sądową od pozwu tymczasowo poniesioną przez Skarb Państwa – Sąd Okręgowy w Łodzi. Obowiązek jej poniesienia, stosownie do dyspozycji art. 113 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U z 2016, poz. 623 z późn. zm.) należało obciążyć strony, proporcjonalnie do tego w jakiej części każda z nich wygrała i odpowiednio – przegrała proces. Tym samym Sąd obciążył pozwanego nieopłaconą opłatą sądową od uwzględnionego powództwa, co stanowi kwotę 3.148 zł, zaś odnośnie strony powodowej na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążenia powodów pozostałą częścią opłaty sądowej od pozwu.

Z uwagi na okoliczność, że obydwie strony częściowo wygrały proces i częściowo go przegrały, Sąd na podstawie artykułu 100 zdanie 2 k.p.c., zniósł koszty zastępstwa procesowego pomiędzy nimi.